

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Bemærkninger

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

Kendelser

Lov

Dispensationer: sidst i filen med den nyeste til sidst

517 Højer Kommune
541 Tønder Kommune
SN 100-19

TØNDERMARSKEN
DE YDRE KOGE
NY FREDERIKSKOG
GAMMEL FREDERIKSKOG
RUDBØL KOG
MAGISTER KOGEN

1111 INV
1111 INØ

INDHOLDSFORTEGNELSE

- Lov om beskyttelse af de ydre kog i Tøndermarsken.
Statsfredning.
- Afgørelse af 25.8.93 (amt) - tilladelse til lager af olie- og
kemikalieaffald.
- Afgørelse af 25.7.92 (a,t) - afslag vedr. opstilling af
vindmøller.
- Afgørelse af 12.8.93 (amt) - afslag vedr. opstilling af telt.

MATRIKELFORTEGNELSE

(ajour pr. / 19)

Fredningen omfatter (helt eller delvis) følgende
matrikelnumre:

Ny Frederikskog, Højer
Gl. Frederikskog, Højer
Rudbøl Kog, Højer
Højer By, Højer
umatr. Sønderå
umatr. Rudbøl Sø
umatr. Magisterkogen

Gældende matrikulært kortbilag:

Se også REG. NR.:

Lov om beskyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken

Kapitel 1 *Geografisk område*

§ 1. Loven gælder for følgende områder i Højer og Tønder Kommuner, Sønderjyllands Amtskommune:

- 1) Ny Frederikskog, bortset fra udlagte byzonearealer og parcelhusområdet beliggende i landzone syd for Højer by.
- 2) Gammel Frederikskog.
- 3) Rudbøl Kog.
- 4) Arealerne inden for ådigerne ved Vidåen fra Møllehusvej til Højer sluse og ved Sønderåen fra jernbanedæmningen Tønder-Süder Lügum.
- 5) Ådiger, der afgrænser det område, der er nævnt i nr. 4.
- 6) Højer dige.
- 7) Den vestlige side af diget fra Højer til Rudbøl indtil kørebanen.

Stk. 2. Lovens område er vist på kortbilag 1-6.

Kapitel 2 *Formål*

§ 2. Loven har til formål at bevare Tøndermarskens ydre koge og den nedre del af Vidåsystemet som et samlet naturområde af national og international betydning samt at oplyse offentligheden om Tøndermarskens fredningsmæssige værdier.

Miljømin. j. nr. SN 100-19

Stk. 2. Lovens beføjelser skal anvendes til at sikre

- 1) opretholdelse af de biologiske, kulturhistoriske og landskabelige værdier, der knytter sig til driften af store sammenhængende, vedvarende græsningsarealer med bevanding,
- 2) opretholdelse af driften af græsningsarealerne,
- 3) opretholdelse af regelmæssige vandstandssvingninger i den nedre del af Vidåsystemet,
- 4) forbedring samt drift og vedligeholdelse af anlæg til vandforsyning af åbne skelgrøfter m.v. i Ny Frederikskog, Gammel Frederikskog og Rudbøl Kog og
- 5) indpumpning af vand fra Vidåen til skelgrøfterne i de arealer, der skal anvendes til græsningsarealer med bevanding.

Stk. 3. Ved udøvelsen af lovens beføjelser skal der tages hensyn til den landbrugsmæssige drift og veterinærhygiejniske forhold.

Kapitel 3 *Arealkategorier*

§ 3. De arealer, der er omfattet af loven, opdeles efter den fremtidige anvendelse i

- 1) vedvarende græsarealer,
- 2) arealer i omdrift og
- 3) andre arealer.

MLOV

Vedvarende græsarealer

§ 4. Vedvarende græsarealer omfatter landbrugsarealer uden for de områder, der er vist på kortbilag 7, samt de landbrugsarealer inden for disse områder, der efter §§ 5 og 6 udpeges til vedvarende græsarealer.

§ 5. Miljøministeren udpeger inden den 1. april 1990 vedvarende græsarealer inden for de områder, der er vist på kortbilag 7, efter følgende retningslinier:

- 1) I Ny Frederikskog udpeges 54 ha og i Rudbøl Kog 25 ha.
- 2) Det skal tilstræbes, at de arealer, der ikke udpeges som vedvarende græsarealer, placeres i samlede enheder omkring eksisterende landbrugsejendomme og hensigtsmæssigt i forhold til bevandingssystemet.
- 3) I videst muligt omfang skal udpeges arealer, der hidtil har henligget i græs.

Stk. 2. Forud for den i stk. 1 nævnte udpegnings indhenter miljøministeren en udtalelse om forslaget til udpegnings fra det i § 47 nævnte udvalg.

§ 6. Forud for den udpegnings, der er nævnt i § 5, foretages ved Jordbrugsdirektoratets foranstaltning jordfordeling inden for området.

Stk. 2. Jordfordeling som nævnt i stk. 1 sker efter reglerne i lov om jordfordeling mellem landejendomme, idet de begrænsninger, der er nævnt i jordfordelingslovens § 3, stk. 2 og 3, ikke gælder for jordfordeling med skæringsdato inden den 1. april 1990.

Stk. 3. Såfremt det af hensyn til loddernes naturlige afgrænsning er nødvendigt for gennemførelse af jordfordeling efter stk. 1 og stk. 2, er en lodsejer pligtig til, hvor værdien af afgivet areal overstiger værdien af det ham ved planen tildelte areal, at modtage udligning af værdiforskellen i penge inden for et beløb af 30.000 kr. og ikke ud over 30 pct. af værdien af det afgivne areal.

§ 7. Miljøministeren bekendtgør, hvilke arealer der efter den 1. april 1990, jf. §§ 4 og 5, er

vedvarende græsarealer. Bekendtgørelse sker i Statstidende og i et eller flere stedlige blade, ligesom de berørte lodsejere underrettes skriftligt.

Arealer i omdrift

§ 8. Arealer i omdrift omfatter landbrugsarealer inden for de områder, der er vist på kortbilag 7, som ikke efter § 5 er udpeget til vedvarende græsarealer.

Andre arealer

§ 9. Andre arealer omfatter de arealer, der ikke er omfattet af §§ 4 og 8.

Kapitel 4

Reguleringer i arealanvendelsen

Bestemmelser for hele området

§ 10. Der må ikke

- 1) opføres yderligere bebyggelse i området eller foretages væsentlige om- og tilbygninger til eksisterende bebyggelse,
- 2) etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger eller
- 3) etableres nye vejanlæg, medmindre særlige forhold taler for det.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1, nr. 1, er ikke til hinder for, at der opføres bebyggelse, der er erhvervsmæssig nødvendig for driften af en landbrugsejendom. Bygningen må ikke tjene til svinefarm, pelsdyravl, fjerkræfarm eller væksthushusgartneri, og højden må ikke overstige 8,5 m. Bebyggelsens placering, fremtræden og omfang skal godkendes af Sønderjyllands Amtsråd.

§ 11. Der må ikke foretages terrænændring, herunder ved udnyttelse af forekomster i jorden, afgravning eller opfyldning.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke for

- 1) havearealer,
- 2) vedligeholdelse af diger i området og nødvendig klæggravning til reparation af diger i Tøndermarsken,
- 3) sædvanlige dyrkningsmæssige foranstaltninger på landbrugsarealer, herunder etab-

lering og vedligeholdelse af grøblerender samt vedligeholdelse af vandhuller,

- 4) etablering af bevandingskanaler og skelgrøfter samt vedligeholdelse af grøfter, kanaler og vandløb eller
- 5) den nødvendige vedligeholdelse af veje.

§ 12. Der må ikke plantes eller sås træer eller buske. Dette gælder dog ikke for arealer, der benyttes som havearealer i tilknytning til bebyggelse.

§ 13. Jagt er ikke tilladt i Rudbøl Sø og Magisterkog.

Stk. 2. Skadevoldende vildt kan dog bekæmpes i overensstemmelse med bestemmelserne i lov om jagt og vildtforvaltning.

§ 14. Fiskeri med garn og vod er ikke tilladt. Forbudet omfatter ikke rusefiskeri.

Stk. 2. Hvor ruser er tilladt, skal de være forsynet med spærreriste.

Stk. 3. Fiskeriministeren kan uanset bestemmelsen i stk. 1 tillade bekæmpelsesfiskeri.

§ 15. Sejlads er tilladt, dog kun med robåde og motorbåde.

Stk. 2. Sejlads med motorbåde må kun ske med en hastighed på op til 5 knob.

Stk. 3. I Magisterkog er al sejlads med motorbåde forbudt i rørskovene og åkandebælterne. Opankring ved bredderne og landgang, bortset fra ved Lust, er kun tilladt for lodsejerne.

Stk. 4. Amtsrådet kan fastsætte nærmere regler om sejlads m.v.

Særlige bestemmelser for vedvarende græsarealer

§ 16. Arealerne skal opretholdes som græsland med afgræsning. Slæt må dog foretages efter den 15. juni.

Stk. 2. Arealerne må ikke omlægges.

Stk. 3. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om græsningstrykket på arealerne.

§ 17. Arealerne må ikke drænes.

Stk. 2. Overfladegrøbling samt anlæg og ved-

ligeholdelse af kanaler og grøfter må kun foretages uden for perioden 15. marts–15. juni.

Stk. 3. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at ændringer og reparationer af eksisterende dræn i nærmere angivne tilfælde er tilladt.

§ 18. Der må ikke foretages hegning. Eksisterende hegn langs skelgrøfter skal fjernes i forbindelse med istandsættelsesarbejder efter § 31, dog senest den 1. april 1994.

Stk. 2. Reglerne i stk. 1 gælder ikke hegning, der er nødvendig af hensyn til digernes sikkerhed, eller hegning langs veje, afvandings- og vandingsforsyningskanaler samt langs landegrænsen.

Stk. 3. Reglerne i stk. 1 gælder ikke for nødvendig hegning ved led samt etablering og vedligeholdelse af fangfolde.

Stk. 4. Miljøministeren kan fastsætte regler om hegning, herunder at hegning er tilladt i andre tilfælde end nævnt i stk. 2 og 3.

§ 19. Gødskning af arealerne med handelsgødning må kun ske i hidtidigt omfang, dog højst 75 kg N pr. ha. Gødskning med P og K er ikke tilladt.

Stk. 2. Miljøministeren kan dog give dispensation fra bestemmelsen i stk. 1.

§ 20. Miljøministeren fastsætter regler om anvendelsen af kemiske bekæmpelsesmidler.

§ 21. Uanset bestemmelserne i § 11 kan amtsrådet træffe aftale med en lodsejer om, at lodsejeren påtager sig at retablere et eller flere vandhuller på sin ejendom.

Stk. 2. Miljøministeren udbetaler en godtgørelse til lodsejeren for retablering efter stk. 1.

§ 22. Arealer, der ikke ved lovens ikrafttræden henlå i græs, og som ligger uden for de på kortbilag 7 viste områder, skal senest den 1. april 1994 udlægges til vedvarende græs.

Særlige bestemmelser for andre arealer

§ 23. I Rudbøl Sø og Magisterkog kan amtsrådet som plejeforanstaltning foretage rørskår og fjerne selvsåede buske og træer. Amtsrådet

kan endvidere i særlige tilfælde inddrage rørskovsarealer i Magisterkog til græsning og høslæt.

Stk. 2. I Rudbøl Sø og Magisterkog kan amtsrådet foretage sørestauring samt oprensning af vandområder og kanaler og i begrænset omfang etablere eller tillade, at der etableres nye kanaler m.v.

Kapitel 5

Pligt til bevanding

§ 24. Digelaget er forpligtet til at foretage indpumpning og videreledning af vand fra Vidåen til de kanaler, der anvendes til vandforsyning af skelgrøfter i Ny Frederikskog, Gamme Frederikskog og Rudbøl Kog.

Stk. 2. Ejere af arealer, der skal henligge som vedvarende græsarealer, er forpligtet til at foretage vandforsyning til disse arealer ved indledning og i fornødent omfang videreledning af vand til skelgrøfter m.v.

Stk. 3. Indpumpning af vand sker i henhold til det til enhver tid gældende regulativ. Nærmere bestemmelser om de forhold, der er nævnt i stk. 1 og 2, fastsættes om fornødent af amtsrådet i et tillæg til regulativet. Udkast hertil forelægges digelagets bestyrelse til udtalelse og offentliggøres af amtsrådet i et eller flere stedlige blade.

§ 25. Vedligeholdelsen af anlæg til indpumpning og videreledning af vand som nævnt i § 24, stk. 1, i overensstemmelse med regulativet, herunder oprensning af skelgrøfter, påhviler digelaget.

§ 26. Staten afholder endeligt de udgifter, digelaget påføres ved de i § 24, stk. 1, og § 25 nævnte forpligtelser.

Stk. 2. Miljøministeren godkender årligt budget og regnskab for de i stk. 1 nævnte udgifter efter indstilling fra amtsrådet og kan fastsætte nærmere regler om budget, regnskab og revision.

Kapitel 6

Drift af vedvarende græsarealer

§ 27. Miljøministeren etablerer til sikring af den fremtidige afgræsning af de vedvarende græsarealer en græsningsordning, der muliggør udlejning og drift af arealerne.

Stk. 2. Græsningsordningen omfatter de statsejede vedvarende græsarealer samt andre vedvarende græsarealer, hvor ejeren måtte ønske dette, eller som ikke drives i overensstemmelse med bestemmelserne i § 16 eller regler fastsat i medfør heraf.

Stk. 3. Miljøministeren fastsætter nærmere regler om græsningsordningen. Der kan herunder fastsættes regler om mindsteperioden for deltagelse, om pligt til at lade arealer omfatte af ordningen, om tilsyn og kontrol, om særlige veterinærhygiejniske foranstaltninger, om udlejning af større arealer samt om regnskab.

Stk. 4. Overskud fra græsningsordningen udbetales til lodsejerne, mens eventuelt underskud afholdes endeligt af staten.

§ 28. Landbrugsministeren kan efter aftale med miljøministeren fastsætte nærmere regler om veterinærhygiejniske forhold.

Stk. 2. I regler udstedt efter stk. 1 kan det fastsættes, at udgifter til særlige foranstaltninger afholdes af staten.

Kapitel 7

Erstatning

§ 29. Der ydes erstatning for de tab, loven påfører ejere, brugere m.v. af arealer omfattet af loven.

Stk. 2. I mangel af mindelig overenskomst træffes afgørelse af taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje. Miljøministeren indbringer erstatningsspørgsmålene for taksationsmyndigheden.

Stk. 3. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne og om erstatningens fastsættelse og udbetaling finder § 51, stk. 2–4 og 7, §§ 52–56 og §§ 63–67 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse, idet miljøministeren træder i stedet for vejbestyrelsen.

Stk. 4. Miljøministeren kan forlange foretaget prøvetaksation af ejendomme eller dele af ejendomme, som er omfattet af loven.

Stk. 5. Det skal udtrykkeligt tilkendegives ejere og andre, hvem taksationskommissionen finder det fornødent at indkalde til prøvetaksation, at denne intet foregriber med hensyn til deres deltagelse i jordfordeling efter lovens § 6. De pågældende skal give alle nødvendige oplysninger. Disse oplysninger lægges til grund ved sagens videre behandling.

Stk. 6. Prøvetaksation foretages for miljøministerens regning og kan ikke ankes til overtaksationskommissionen.

§ 30. Staten udbetaler en samlet godtgørelse på 200 kr./ha græsarealer, der er omfattet af miljøministerens forbud af 14. marts 1986 i medfør af § 11 i naturfredningsloven mod dyrkning m.v. af arealer i Tøndermarsken, som forlænget til den 17. marts 1988 i medfør af lov nr. 94 af 11. marts 1987 om forlængelse af forbud mod dyrkning m.v. i Tøndermarsken. Miljøministeren drager omsorg for udbetaling af beløbet.

Stk. 2. Såfremt en lodsejer mener at have krav på en større godtgørelse end nævnt i stk. 1, meddeler han dette til miljøministeren. Bestemmelserne i § 29, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse.

Kapitel 8 *Anlægsarbejder*

§ 31. Miljøministeren kan gennemføre anlægs- og istandsættelsesarbejder med henblik på en forbedring af vandforsyningen i skelgrøfter i Ny Frederikskog, Gammel Frederikskog og Rudbøl Kog.

Stk. 2. Sønderjyllands Amtsråd forestår projektering og udførelse af de arbejder, der er nævnt i stk. 1. Projektudkastet forelægges digelagets bestyrelse til udtalelse.

§ 32. Staten afholder endeligt udgifterne til anlægget.

§ 33. Sønderjyllands Amtsråd kan til gen-

nemførelse af anlægsarbejderne foretage ekspropriation.

Stk. 2. Ekspropriation foretages efter bestemmelserne i lov om offentlige veje, § 43, stk. 3, §§ 44–45, §§ 47–56 og §§ 63–67, idet Sønderjyllands Amtsråd træder i stedet for vejbestyrelsen.

§ 34. Regulativ for de anlæg, der er nævnt i § 31, udarbejdes af Sønderjyllands Amtsråd. Bestemmelsen i § 24, stk. 3, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

§ 35. For vedligeholdelse og drift af de anlæg, der er nævnt i § 31, i overensstemmelse med regulativet, gælder bestemmelserne i §§ 25 og 26.

§ 36. Sønderjyllands Amtsråd lader ekspropriationsbeslutninger efter § 33 tinglyse på ejendommen.

Kapitel 9 *Almenhedens adgang*

§ 37. Ud over den i naturfredningslovens § 56 hjemlede færdsels- og opholdsret har almenheden adgang til færdsel til fods på private fællesveje samt efter amtsrådets bestemmelse på digerne.

Stk. 2. Uanset bestemmelserne i stk. 1 har almenheden ikke ret til færdsel og ophold uden for offentlige stier i området inden for digerne ved Rudbøl Sø og i Magisterkog.

Stk. 3. Miljøministeren kan begrænse den færdselsret, der er nævnt i stk. 1.

Kapitel 10 *Administrative bestemmelser*

§ 38. Amtsrådet kan tillade fravigelser fra bestemmelserne i § 10, stk. 1, § 11, stk. 1, § 12, 1. pkt., § 13, stk. 1, § 14, stk. 1, § 15, stk. 1–3, § 16, stk. 2, § 17, stk. 2, og § 37, stk. 2, når det ansøgte ikke vil komme i strid med lovens formål.

Stk. 2. Amtsrådet underretter miljøministeren om de afgørelser, der træffes efter stk. 1.

Stk. 3. Miljøministeren kan fastsætte nærme-

re regler for amtsrådets behandling af ansøgninger om tilladelser efter stk. 1.

§ 39. Miljøministeren kan i særlige tilfælde foretage ændringer i afgrænsningen af lovens områder, jf. § 1, og af den opdeling af arealer, der fremgår af lovens kapitel 3.

Stk. 2. Ministerens afgørelser efter stk. 1 meddeles skriftligt til ejere og indehavere af andre rettigheder over de berørte ejendomme. Afgørelserne skal endvidere bekendtgøres i Statstidende og i ét eller flere stedlige blade.

§ 40. Sønderjyllands Amtsråd påser overholdelsen af denne lov og de forskrifter, der fastsættes i medfør af loven. Overholdelsen af bestemmelsen i § 14, stk. 1 og 2, påses desuden af Fiskerikontrollen.

Stk. 2. Bliver amtsrådet opmærksom på et ulovligt forhold, skal amtsrådet søge forholdet lovliggjort. Amtsrådet kan herved meddele de fornødne påbud, herunder påbud om, at en lodsejer, der ikke overholder bestemmelserne i § 16, skal lade arealet indgå i den græsningsordning, der er nævnt i § 27.

Stk. 3. Amtsrådet påser, at påbud efterkommes, og at vilkår fastsat i tilladelser overholdes.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal foretage indberetning til amtsrådet, når kommunalbestyrelsen får kendskab til et ulovligt forhold.

Stk. 5. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler for udøvelsen af tilsynsvirksomheden.

§ 41. Den til enhver tid værende ejer af en ejendom er forpligtet til at berigtige forhold i strid med loven. Består forholdet i en ulovlig brug af ejendommen, påhviler pligten tillige brugeren.

Stk. 2. Når et ved dom meddelt påbud om at berigtige et ulovligt forhold ikke efterkommes rettidigt og inddrivelse af tvangsbøder ikke kan antages at føre til, at den pågældende efterkommer påbudet, kan amtsrådet foretage det nødvendige til forholdets berigtigelse på ejers bekostning.

§ 42. Betingelser, der knyttes til tilladelser eller godkendelser i henhold til loven eller for-

skrifter udfærdiget i medfør af loven, er bindende for ejer og indehaver af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår en sådan ret er stiftet. Betingelsen kan tinglyses på ejendommen.

§ 43. Tilladelser, der er meddelt efter loven eller i henhold til forskrifter udstedt i medfør af loven, bortfalder, såfremt de ikke er udnyttet inden 5 år efter meddelelsen. Tilladelsen skal indeholde oplysning herom.

§ 44. Amtsrådets afgørelser efter § 38 om fravigelser fra § 10, stk. 1, og § 11, stk. 1, kan påklages til miljøministeren af ansøgeren, kommunalbestyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening og den, som i øvrigt har individuel, væsentlig interesse i sagen.

Stk. 2. Amtsrådets afgørelser i medfør af § 33 kan påklages til miljøministeren af den, afgørelsen retter sig til.

Stk. 3. Amtsrådets øvrige afgørelser efter loven kan ikke påklages.

Stk. 4. Amtsrådet skal offentliggøre afgørelser, der kan påklages efter stk. 1, og skriftligt underrette de klageberettigede om afgørelsen.

Stk. 5. Klagefristen er 4 uger fra den dag, offentliggørelsen er sket.

Stk. 6. Klagen indgives til amtsrådet og fremsendes herfra til miljøministeren ledsaget af det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

Stk. 7. En tilladelse eller godkendelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Klage har opsættende virkning, indtil klagemyndighedens afgørelse foreligger eller klagemyndigheden bestemmer andet.

§ 45. Miljøministeren foretager i samarbejde med amtsrådet og øvrige berørte myndigheder en løbende overvågning af områdets udvikling og benyttelse.

§ 46. Miljøministeren forestår i samarbejde med amtsrådet, kommunerne og øvrige berørte myndigheder vejlednings- og informationsvirksomhed om de natur- og kulturhistoriske forhold.

§ 47. Miljøministeren nedsætter et rådgivende udvalg for Tøndermarsken med repræsentanter for Landbrugsministeriet, Miljøministeriet, amtskommunen og kommunerne. Endvidere udpeger digelaget, Naturfredningsrådet, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening og Det Danske Vadehavsekretariat hver et medlem. Endelig udpeger Fælleslandboforeningen for Nordslesvig, Landwirtschaftlicher Hauptverein für Nordschleswig, De Sønderjyske Husmandsforeninger og kogsinspektørerne for Ny Frederikskog, Gammel Frederikskog og Rudbøl Kog i forening 4 medlemmer.

§ 48. Miljøministeren kan henlægge sine opgaver efter loven til en eller flere centrale myndigheder.

Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte regler om adgangen til klage over disse myndigheders afgørelser, herunder at disse myndigheder har den endelige administrative afgørelse.

§ 49. Myndighederne efter loven eller personer, der af disse myndigheder er bemyndiget dertil, har, hvis det skønnes nødvendigt, efter forudgående underretning og mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til ejendomme, der er omfattet af loven, for at udøve tilsynsvirksomhed og for at foretage undersøgelser af betydning for opfyldelsen af lovens formål.

Stk. 2. Politiet yder bistand hertil. Justitsministeren kan efter forhandling med miljøministeren fastsætte nærmere regler herom.

Kapitel 11

Straffe-, ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 50. Med bøde straffes den, der

- 1) overtræder § 10, stk. 1, § 11, stk. 1, § 12, 1. pkt., § 13, stk. 1, § 14, stk. 1 og 2, § 15, stk. 1-3, § 16, stk. 1 og 2, § 17, stk. 1 og 2, § 18, stk. 1, § 19, § 22, § 24, stk. 1 og 2, § 25, § 37, stk. 2,
- 2) tilsidesætter vilkår for en tilladelse eller godkendelse efter loven eller regler fastsat efter loven eller
- 3) undlader at efterkomme et påbud om at berigtige et ulovligt forhold.

Stk. 2. I forskrifter, der udstedes efter loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. For overtrædelse, der begås af et aktieselskab, anpartsselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar. Er overtrædelsen begået af en kommune eller et kommunalt fællesskab, der er omfattet af § 60 i lov om kommunernes styrelse, kan der pålægges kommunen eller det kommunale fællesskab bødeansvar.

Stk. 4. Forældelsesfristen for strafansvar for overtrædelse som nævnt i stk. 1, nr. 1 og 2, er 5 år.

§ 51. Loven træder i kraft den 15. marts 1988.

Stk. 2. Lov nr. 94 af 11. marts 1987 om forlængelse af forbud mod dyrkning m.v. af arealer i Tøndermarsken ophæves.

Stk. 3. Det af miljøministeren den 13. marts 1987 i medfør af den i stk. 2 nævnte lov forlængede forbud gælder dog for græsarealer inden for de i § 5 nævnte områder indtil den 1. april 1990, medmindre miljøministeren bestemmer andet.

Givet på Amalienborg, den 12. marts 1988

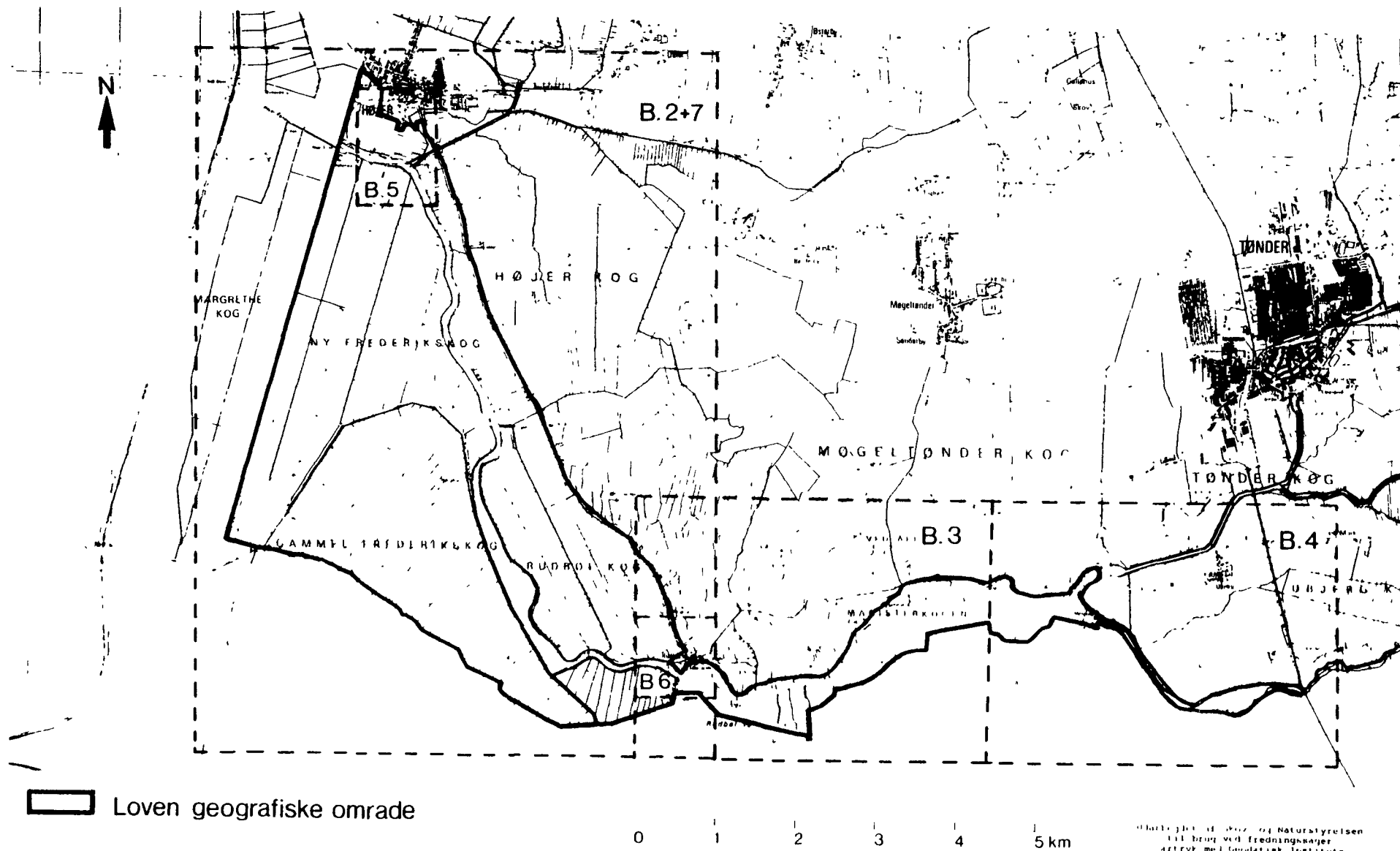
Under Vor Kongelige Hånd og Segl

I Dronningens Navn:

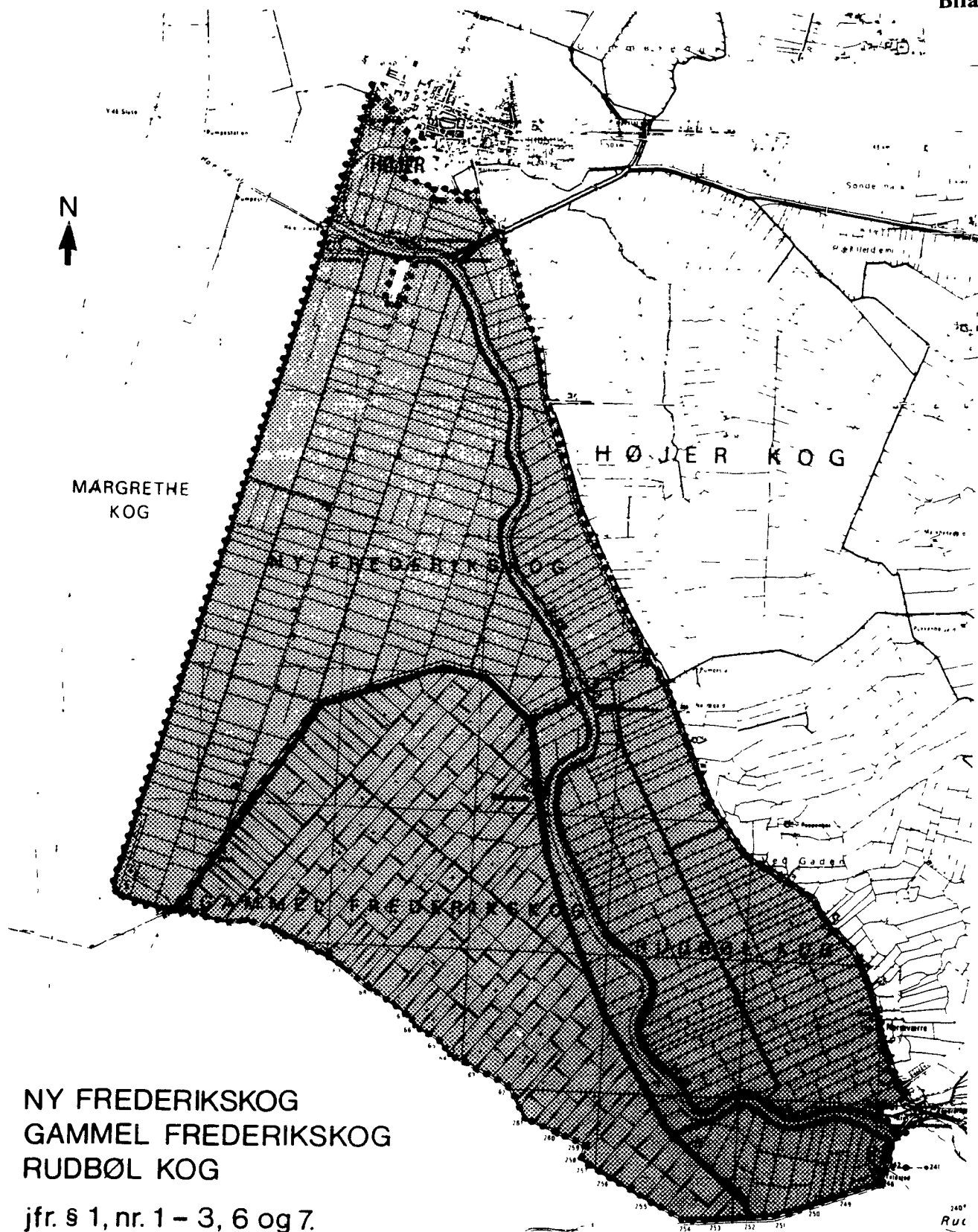
FREDERIK

Kronprins

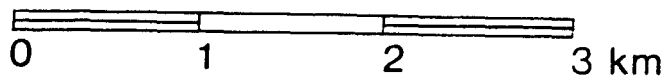
/Christian Christensen

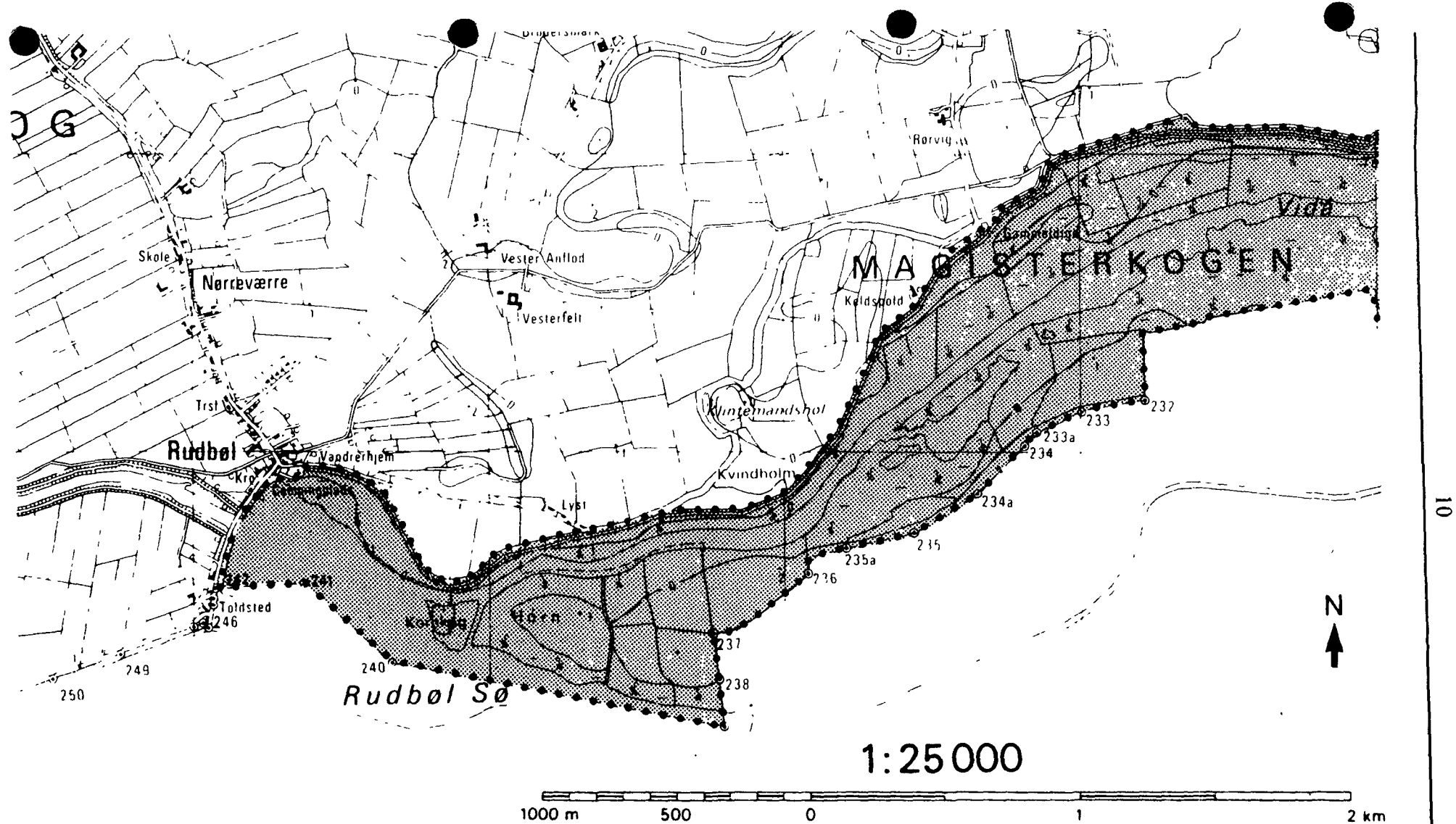
Udvalgt af Øst- og Naturstyrelsen
til brug ved fredningsarbejde
Artryk med landmålslinjer
1:100000 (A 86)

1:50000

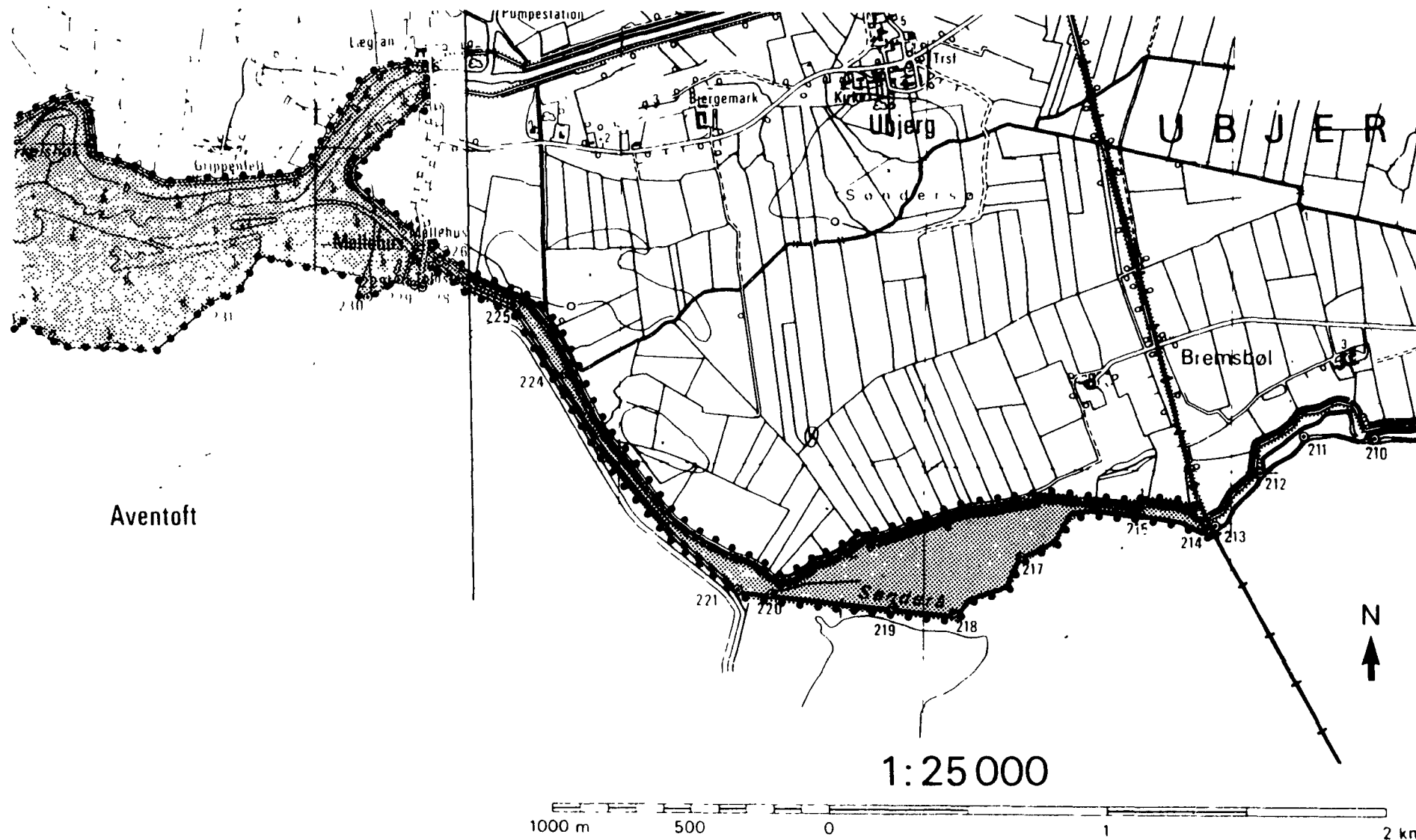

Udarbejdet af Skov- og Naturstyrelsen
til brug ved fredningssager.
Særtryk med Geodætisk Instituts
tilladelse (A 86).

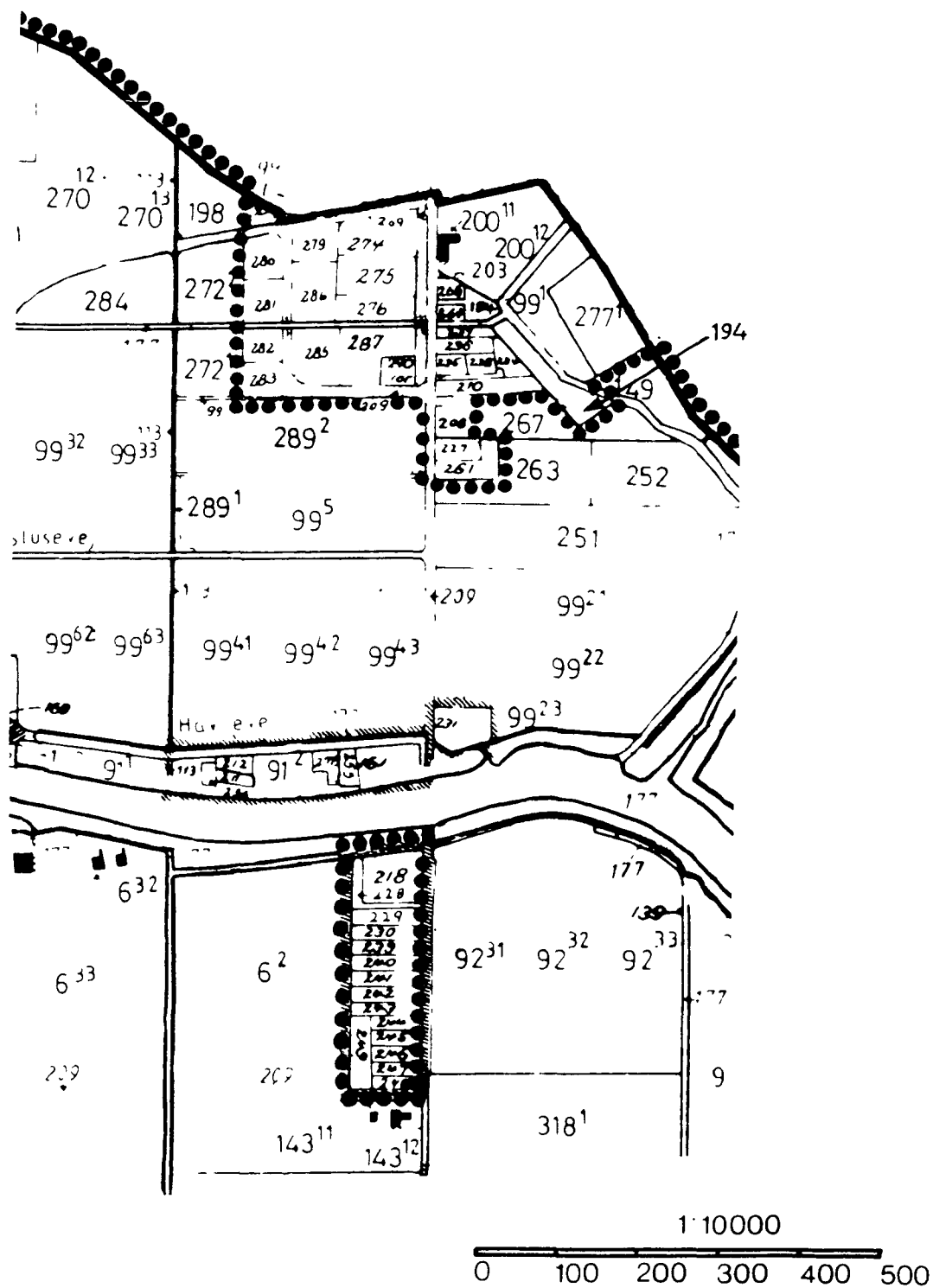
Arealerne inden for ådigerne ved Vidåen fra Møllehusvej til Hojer Sluse, og ved Sønderåen fra jernbanedæmningen Tønder-Süder Lügum, vestlig del, jfr. §1, nr. 4 og 5.

Udarbejdet af Skov- og Naturstyrelsen
til brug ved fredningssager.
Særtryk med Geodætisk Instituts
tilladelse (A 86).

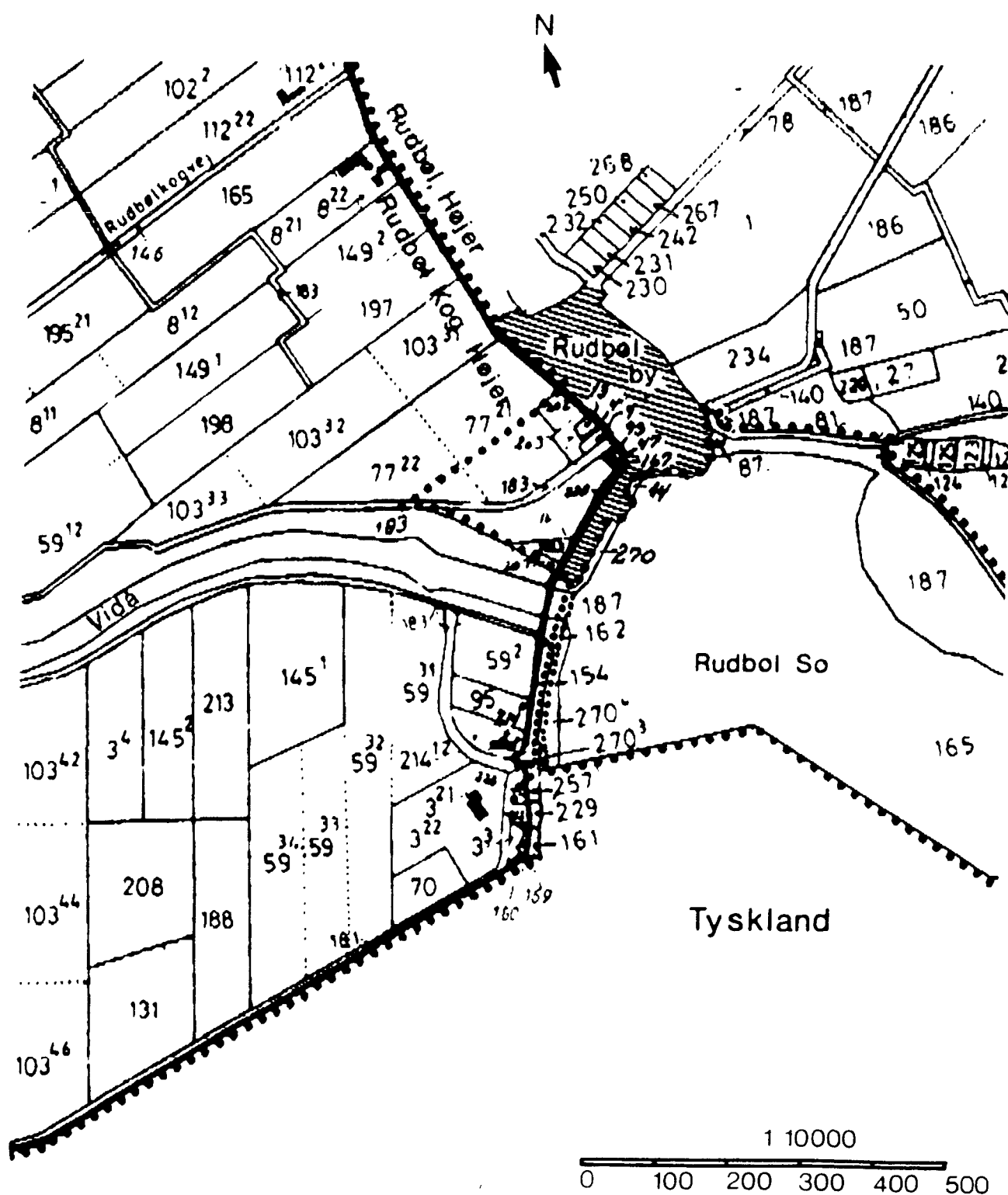
Arealerne inden for ådigerne ved Vidåen fra Møllehusvej til Højer Sluse, og ved Sønderåen fra jernbanedæmningen Tønder-Süder Lügum, østlig del, jfr. §1, nr. 4 og 5.

Udarbejdet af Skov- og Naturstyrelsen
til brug ved fredningssager.
Særtryk med Geodætisk Instituts
tilladelse (A 86).

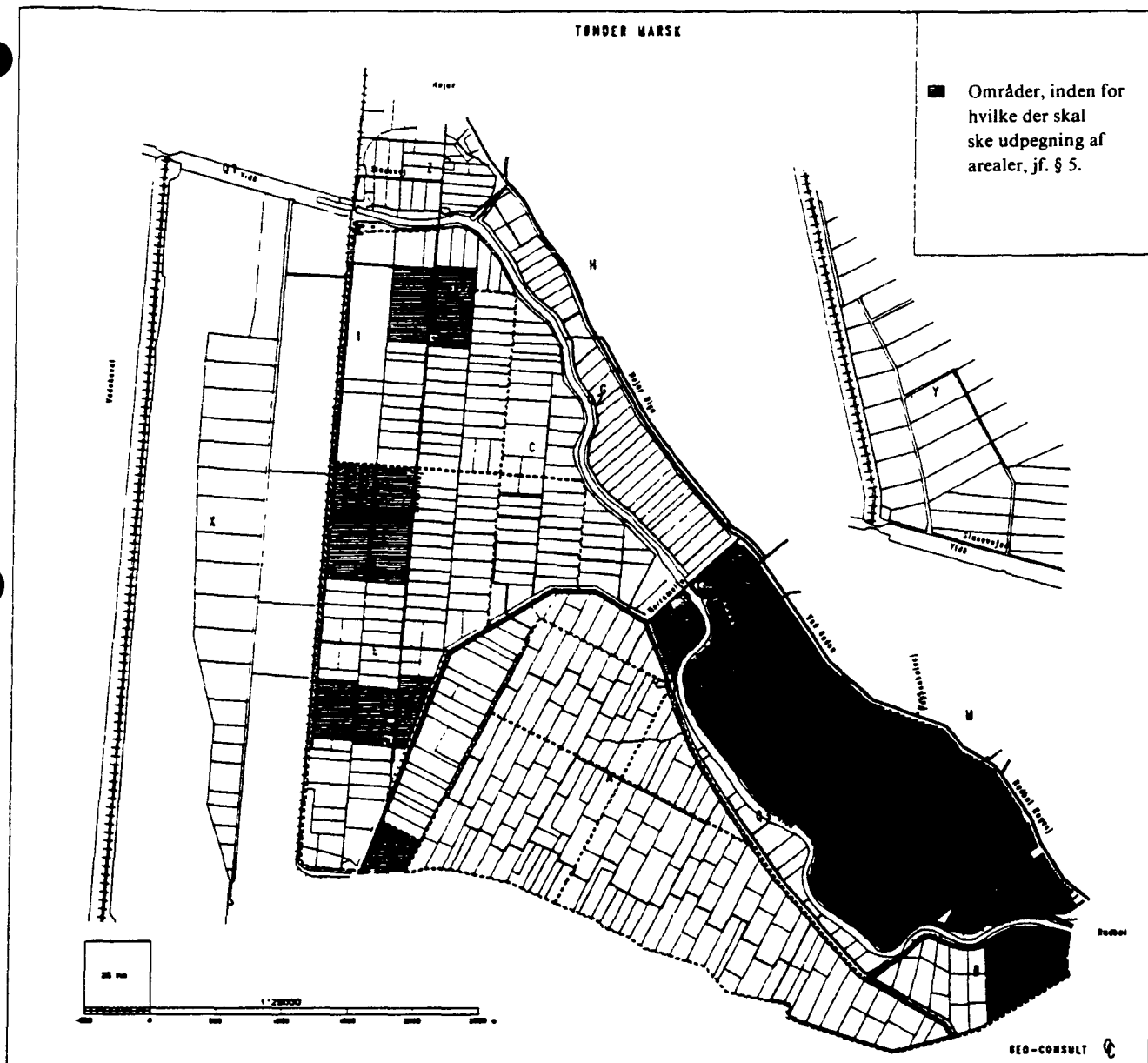
Detalkort over afgrænsningen ved Højer By.
jfr. § 1, nr. 1.

Udarbejdet af Skov- og Naturstyrelsen
til brug ved fredningssager.
Særtryk med Geodætisk Instituts
tilladelse (A 86).

Detailkort over afgrænsningen ved Rudbøl By,
jfr. § 1, nr. 1.

Udarbejdet af Skov- og Naturstyrelsen
til brug ved fredningssager.
Særtryk med Geodætisk Instituts
tilladelse (A 86).

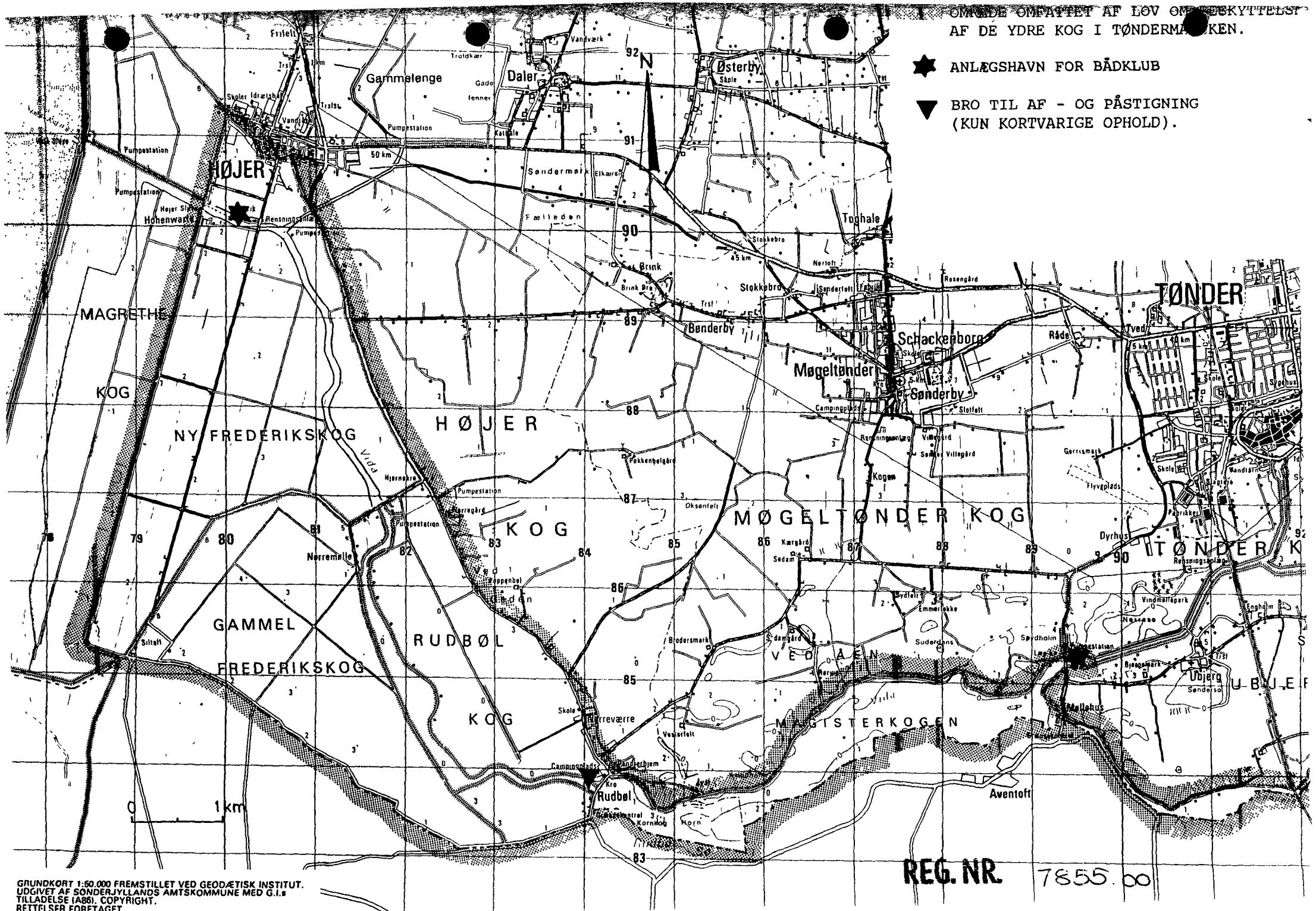

OMRÅDE OMFATTET AF LØV OM BESKYTTELSE
AF DE YDRE KOG I TØNDERMÅKEN.

★ ANLÆGSHAVN FOR BÅDKLUB

▼ BRO TIL AF - OG PÅSTIGNING
(KUN KORTVARIGE OPHOLD).

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 07855.00

Dispensationer i perioden: 25-08-1993 - 13-07-1999

Hans Sønnichsen,
Højer Dige 1,
6280 Højer.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

26 JUNI 1992

J.nr.
8-70-21-1-517-8-92

Sagsbehandler
Karin Schmidt

Dato
25. juni 1992

Gennem Højer kommune har De søgt om tilladelse til at opstille en 31,5 m høj vindmølle på Deres ejendom.

De har foreslået 3 alternative placeringsmuligheder:

1. matr. nr. 86 Ny Frederikskog,
2. matr. nr. 263 Højer og
3. matr. nr. 111 Højer.

Højer kommune har anbefalet alternativ 2.

Matr. nr. 86 ligger indenfor fredning af Tøndermarsken og matr. nr. 111 Højer ligger indenfor naturfredningslovens å-beskyttelseslinie.

Amtets udvalg for teknik og miljø har i dag behandlet Deres ansøgning og besluttet ikke at give dispensation fra § 10 i lov om fredning af Tøndermarsken og ikke at give tilladelse efter naturfredningslovens § 47 a eller efter § 35 i lov om planlægning til opstilling af en vindmølle på nogen af de ansøgte arealer.

Amtets afgørelse begrundes med den meget dominerende virkning vindmøllen vil få for det flade marskområde.

ad Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 13118-0001

Akt. nr. 507

BK. ✓

Indkommet

0016/4-0013

22

De henvises iøvrigt til at benytte de i regionplantillæg nr. 6 udpegede vindmølleparkarealer ved Daler/Østerby eller Emmerlev ./. Vestermark. Kort over arealerne vedlægges.

Amtets afgørelse kan inden 4 uger fra modtagelsen af dette brev ankes i overensstemmelse med vedlagte klagevejledninger.

Med venlig hilsen

Helge Jensen
udvalgsformand

Allan C. Zinn
Landskabschef

Kopi til
Højer kommune
Skov og Naturstyrelsen
Danmarks Natufredningsforening
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite v/Jens Lyhne Christensen
Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

26 JUNI 1992

SØNDERJYLLANDS AMT

AMTSGÅRDEN, SKELBÆKVEJ 2, 6200 AABENRAA, TLF. 74 33 50 50, TELEFAX 74 33 51 52

TEKNISK FORVALTNING

LANDSKABSKONTORET

Erich Otto Nielsen
Nørremølle 1
6208 Højer

J. nr.

8-70-21-1-517-7-93

Sagsbehandler.

Aksel Voigt

Dato

25. august 1993

Vedr. lager til olie- og kemikalieaffald på matr.nr. 104 Rudbøl-
kog, Højer kommune.

De har d. 1. juli 1993 søgt om tilladelse til at opføre et 10 m²
stort skur som lager til olie- og kemikalieaffald på matr.nr. 104
Rudbølkog. Højer kommune. Beliggenheden er angivet på vedlagte
✓ kort i mål 1:25.000 og et ikke-målsat oversigtsrids.

Lageret opføres i direkte tilknytning til et eksisterende auto-
værksted, men skal af brand- og miljøhensyn ligge adskilt fra
dette. Arealet, hvor lageret skal opføres, ligger indenfor åbe-
skyttelseslinien langs Vidå (naturbeskyttelseslovens §16) og lov
om fredning af de ydre koge i Tøndermarsken (§10). Byggeriet
forudsætter derfor amtsrådets dispensation. Endvidere forudsættes
tilladelse efter planlægningslovens §35.

De eksisterende bygninger på ejendommen er omgivet af træer og
buske mod syd, vest og tildels også øst og nord. Det vurderes, at
den ansøgte tilbygning ikke vil blive synlig ude fra det åbne
landskab, hvis den placeres indenfor den eksisterende beplantning.

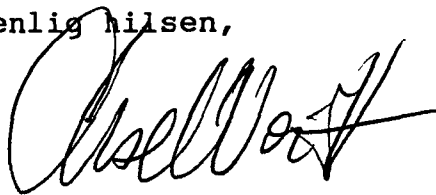
Sønderjyllands amt meddeler herved dispensation fra naturbeskyt-
telseslovens §16 og fra lov om beskyttelse af de ydre koge i
Tøndermarsken samt tilladelse efter lov om planlægning til den
ansøgte tilbygning, på vilkår, at den placeres indenfor den

eksisterende beplantning omkring bygningerne. Hvis ikke dette er muligt, skal der senest 1 år efter opførelsen etableres ny beplantning, bestående af de træer og buske, der findes i den eksisterende beplantning.

Amtsrådets afgørelse efter naturbeskyttelsesloven og planlægningsloven kan påklages til Naturklagenævnet. Afgørelsen efter lov om beskyttelse af Tøndermarsken kan påklages til Skov- og Naturstyrelsen. Ankefristen er 4 uger fra modtagelsen af dette brev. Tilladelsen må ikke udnyttes inden klagefristen er udløbet og bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år. Eventuel klage indsendes til amtet, som videresender denne. Hvis nogen klager, vil De modtage besked herfra.

Danmarks Naturfredningsforening, Højer kommune, Skov- og Naturstyrelsen og Det rådgivende Udvalg for Tøndermarsken er samtidig hermed underrettet.

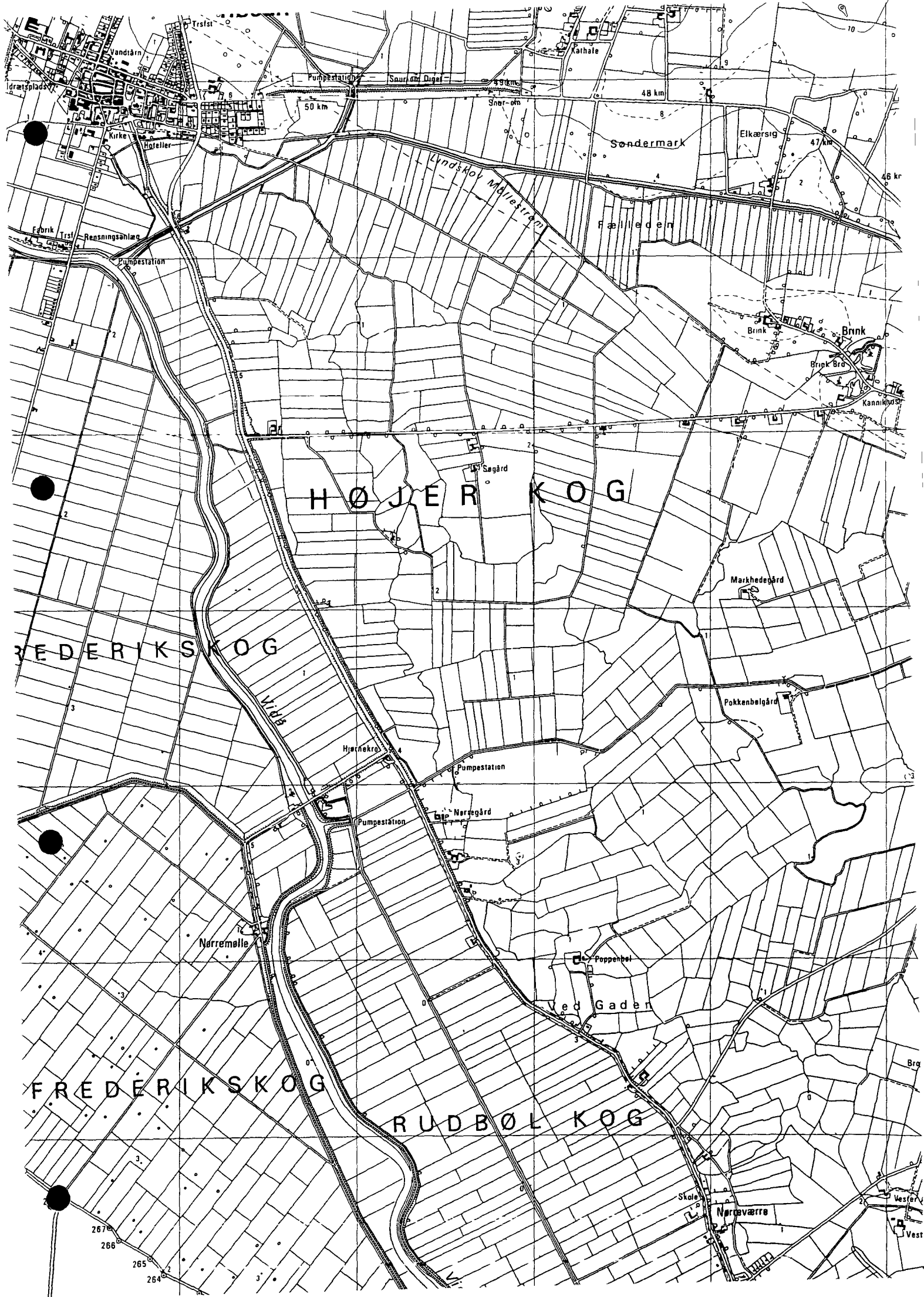
Med venlig hilsen,

Aksel Voigt
biolog
Naturafdelingen

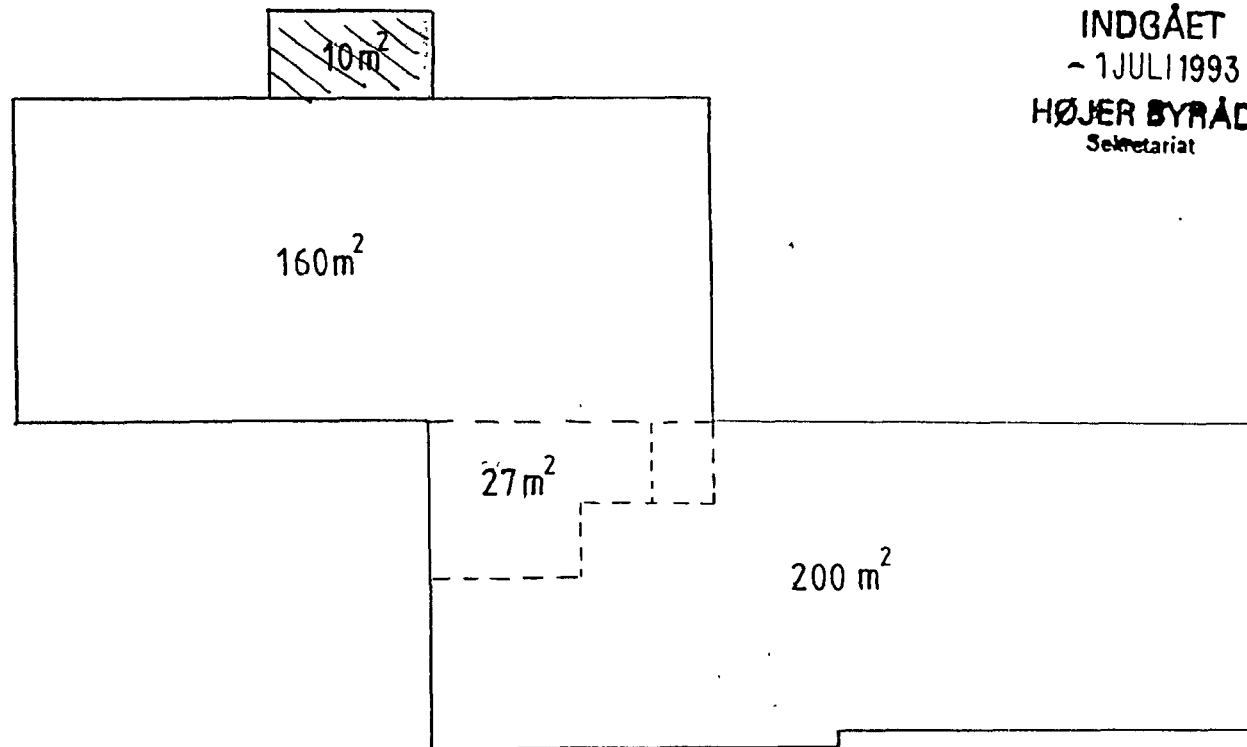
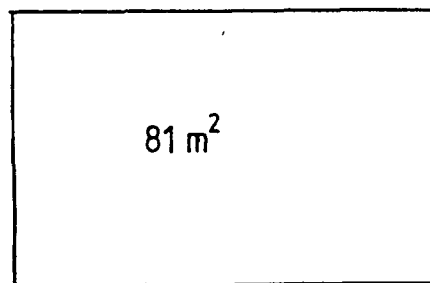
genpart til

Danmarks Naturfredningsforening
Højer kommune
Skov- og Naturstyrelsen 26 AUG. 1993
Det rådgivende Udvalg for Tøndermarsken

200m² privat beboelse
160 m² værksted
27m² kontor og toilet
81m² stald
10m lager til olie-og kemikalieaffald

INDGÅET
~ 1JULI 1993
HØJER BYRÅD
Sekretariat

NØRREMØLLE 1

Hydro Aluminium,
Postboks 10,
6270 Tønder.

8-70-51-4-517-1-93

Sagsbehandler
Karin SchmidtDato
12. august 1993

Vedr.: Opstilling af telt for kundearrangement på matr. nr. 183
Rudbøl Kog, Højer.

De har søgt om amtets tilladelse til at opstille et telt til brug for afholdelse af et kundearrangement på matr. nr. 183 Rudbøl Kog, i weekenden den 27. - 29. august 1993.

Digelaget, som ejer arealet, har givet tilladelse til den ansøgte anvendelse.

Matr. nr. 183 Rudbøl Kog er omfattet af naturbeskyttelseslovens åbeskyttelseslinie (§16), hvorefter der ikke må placeres bebyggelse, campingvogne og lignende.

Arealet er også omfattet af lov om fredning af Tøndermarsken. Ifølge denne lovs § 37 har almenheden kun ret til færdsel på diger efter amtsrådets nærmere bestemmelse. Det ansøgte areal er en del af diget. Fredningens formål er at bevare Tøndermarskens ydre koge og den nedre del af Vidåsystemet som et samlet naturområde af national og international betydning.

Amtets udvalg for teknik og miljø har i dag behandlet Deres ansøgning og besluttet ikke at give dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 16 og ikke at give tilladelse til færdsel på diget.

ad

Kommunikationscenteret

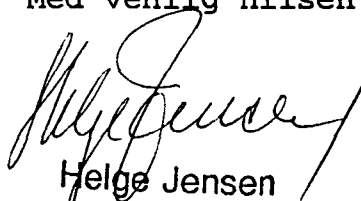
Miljø- og Naturstyrelsen

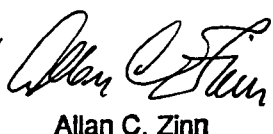
0016/4-0013

Udvalgets afgørelse begrundes med de landskabelige forhold på stedet og at det vil være i strid med fredningens formål, at arealet benyttes som ansøgt.

Afgørelsen kan inden 4 uger ankes i overensstemmelse med vedlagte klagevejledning.

Med venlig hilsen

Helge Jensen
Udvalgsformand

Allan C. Zinn
Landskabschef

Kopi til
Digelaget v/Gerda Poulsen,
Slusevej 25,
6280 Højer.

Højer kommune

Skov- og Naturstyrelsen

Danmarks Naturfredningsforening

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite v/Jens Lyhne
Christensen

Danns Ornitologisk forening, lokalafd.

Friluftsrådet, lokalafd.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

14 JULI 1999

Peter Bergmann Linnet
Østervej 3
6280 Højer

Udvalget for teknik og miljø
Amtsgården
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Telefon 74 33 50 50
Telefax 74 33 51 52
E-mail: Amtet@sj.dk
Homepage: <http://www.sja.dk>

Journal nr. 8-70-52-6-517-1-99
Ref. Aksel Voigt
13. juli 1999

REG. NR. 7855.00

Emne: Byggeri på matr.nr. 138 Ny Frederikskog, Højer kommune.

Højer kommune har d. 5. juli 1999 fremsendt Deres ansøgning om opførelse af 2 vindfang på 11 m² hver og 2 terrasser på 24 m² hver, på ejendommen matr.nr. 138 Ny Frederikskog, Højer kommune, med adressen Siltoftvej 11, Højer.

Området er omfattet af lov om fredning af de ydre koge i Tøndermarsken, og efter lovens §10 må der ikke opføres yderligere bebyggelse. Højer kommune har d. 3. marts 1999 fremsendt en ansøgning om byggeri af to havestuer på 30 m² med fuld kælder samt en forbindelsesterrasse. Sønderjyllands amtsråds udvalg for teknik og miljø vedtog d. 15. april 1999 ikke at dispensere fra forbudet og krævede det allerede opførte byggeri fjernet inden 1. juli 1999. Med henvisning til fredningslovens §44 blev der fastsat en ankefrist, afgørelsen er ikke påklaget inden fristens udløb.

Det nu ansøgte byggeri er mindre end det oprindeligt ansøgte, men er fortsat ganske omfattende. Sønderjyllands amt finder ikke, at der er så væsentlige ændringer, at der kan være grundlag for fornyet sagsbehandling.

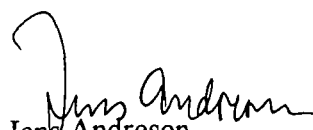
Afgørelse

Med henvisning til amtsrådets afgørelse af 15. april 1999 kan der ikke meddeles tilladelse til det nu ansøgte.

Det bemærkes, at der indtil vinteren 1998-99 har stået et udhus/vindfang langs sydsiden af hovedbygningen, op mod det sydøstlige hjørne. Bygningen var på 12-15 m², i én etage og i plan med kælderen i hovedbygningen. Denne bygning kan genopføres uden dispensation.

Amtets afgørelse kan påklages til miljøministeren inden 4 uger fra modtagelsen af dette brev, jf. lov om fredning af de ydre koge i Tøndermarsken, §44. Eventuel klage indsendes til Sønderjyllands amt, som videresender den og underretter de involverede parter.

Venlig hilsen,

Jens Andresen
Udvalgsformand

/ Erik Ancker
Miljø- og Energiministeriet Direktør
Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 1996-1211/8-0011 Bil.